

ภูมิอากาศจังหวัดลำปาง

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดลำปางตั้งอยู่ภาคเหนือตอนกลางของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 602 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 12,533 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ และพะเยา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดตาก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดแพร่และสุโขทัย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดลำพูน

ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นรูปยวาวรี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาที่มีที่ราบสูงและที่ราบลุ่มในบริเวณแม่น้ำวัง อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 268 เมตร พื้นที่ป่าประกอบด้วยไม้สักและไม้เบญจพรรณ จังหวัดลำปางมีภูเขาที่สำคัญ ได้แก่ ดอยขุนตาล กั้นเขตแดนจังหวัดลำปางกับจังหวัดลำพูน มีอุโมงค์เจาะลอดภูเขานี้ยาว 1,362 เมตร เป็นอุโมงค์รถไฟที่ยาวที่สุดในประเทศไทย ดอยผีปันน้ำหรือดอยนางแก้ว อยู่ในเขตอำเภอลำปางเหนือ กั้นเขตแดนระหว่างจังหวัดลำปางกับเชียงราย สูงประมาณ 1,500 เมตร ดอยผาจ้อ ดอยกึ่งมณฑา และดอยขุนแม่เหล็ก แม่น้ำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำวัง แม่น้ำจาว และแม่น้ำจาง

สภาวะอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดลำปาง ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดลำปางมีอากาศเย็นและแห้งทั่วไป กับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้จังหวัดลำปางมีฝนตกทั่วไป

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดลำปาง พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศ แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน

ฤดูหนาว เริ่มประมาณ กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดคือเดือนมกราคม

อุณหภูมิต่ำ

เนื่องจากจังหวัดลำปางอยู่ทางภาคเหนือตอนกลาง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงมีภูเขาล้อมรอบและมีส่วนเป็นป่าไม้ อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 26.4 องศาเซลเซียส และมีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน อุณหภูมิ

สูงสุดเฉลี่ย 33.7 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน เคยตรวจอุณหภูมิสูงสุดได้ 44.2 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 ส่วนในฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 21.0 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศหนาวที่สุดอยู่ในเดือนมกราคม อุณหภูมิต่ำที่สุด 3.7 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2542

ฝน

จังหวัดลำปางมีฝนตกอยู่ในเกณฑ์น้อย พื้นที่บริเวณอำเภอแม่ทะ สบปราบ แม่พริก ปริมาณฝนเฉลี่ยประมาณ 900 มิลลิเมตร สำหรับบริเวณ อำเภอเกาะคา วังเหนือ แม่เกาะ ห้างฉัตร มีปริมาณฝนเฉลี่ยประมาณ 1,100 - 1,300 มิลลิเมตร ส่วนบริเวณอำเภอเมืองปริมาณฝนตลอดปีประมาณ 1,045.5 มิลลิเมตร และมีฝนตก 112 วัน เดือนกันยายนมีฝนตกมากที่สุดโดยมีปริมาณฝนเฉลี่ย 211.6 มิลลิเมตร และมีฝนตก 18 วัน ปริมาณฝนตกมากที่สุดใน 1 วัน วัดได้ 191.2 มิลลิเมตร ที่อำเภอเมือง เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2554

พายุหมุนเขตร้อน

จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดที่มีพายุเขตร้อนมีโอกาสเคลื่อนผ่านเข้ามา โดยพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านจังหวัดนี้ส่วนใหญ่มีแหล่งกำเนิดจากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก และเคลื่อนผ่านมาทางตะวันตกผ่านประเทศเวียดนาม หรือลาวเข้าสู่ภาคเหนือของประเทศไทย จึงทำให้พายุอ่อนกำลังลงอยู่ในชั้นพายุดีเปรสชัน ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเสียหายเนื่องจากลมแรงมากนัก แต่จะทำให้มีฝนตกหนักถึงหนักมากจนเกิดน้ำท่วมฉับพลันได้ในบางพื้นที่ นอกจากนี้ยังอาจได้รับอิทธิพลจากพายุไซโคลนที่มีแหล่งกำเนิดในอ่าวเบงกอลหรือทะเลอันดามันในช่วงเดือนพฤษภาคมได้ ซึ่งพายุมีโอกาสเคลื่อนผ่านจังหวัดนี้ได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมเป็นต้นไปจนถึงเดือนตุลาคม โดยเฉพาะช่วงตั้งแต่กลางเดือนสิงหาคมต่อเนื่องถึงต้นเดือนกันยายนเป็นระยะที่พายุหมุนเขตร้อนมีโอกาสเคลื่อนเข้าสู่จังหวัดนี้ได้มากที่สุด

จากสถิติในคาบ 69 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2562 มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านจังหวัดลำปางทั้งหมด 33 ลูก โดยส่วนมากเป็นพายุโซนร้อน เดือนพฤษภาคมจำนวน 1 ลูก (2525) เดือนกรกฎาคมจำนวน 5 ลูก (2506, 2514, 2537, 2554, 2560) เดือนสิงหาคมจำนวน 8 ลูก (2504, 2508(2), 2513, 2516, 2521, 2530, 2538) เดือนกันยายนจำนวน 14 ลูก (2594, 2507, 2508(3), 2510, 2512(2), 2513(2), 2520, 2521, 2523, 2560) และเดือนตุลาคมจำนวน 5 ลูก (2504, 2507, 2515, 2524, 2526)

ที่ตั้งของสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดลำปาง

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้ได้มาจากผลการตรวจของสถานีตรวจอากาศลำปาง (กลุ่มงานตรวจอากาศและกลุ่มงานอากาศเกษตร) แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยา เพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติ ในคาบ 30 ปี ซึ่งทำการตรวจสอบประกอบอุตุนิยมวิทยาต่าง ๆ วันละ 8 เวลา คือ 01.00, 04.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 และ 22.00 น.

สถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ต.พระบาท อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52000 มีที่ทำการอยู่ใกล้ท่าอากาศยานลำปาง หรือที่ละติจูด 18 องศา 17 ลิปดาเหนือ และลองจิจูด 99 องศา 31 ลิปดาตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 242 เมตร ส่วนสถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง (กลุ่มงานอากาศเกษตร) ตั้งอยู่ที่สถานีทดลองพืชสวนห้างฉัตร อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง 52190

หมายเหตุ

- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 – 2553
- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2562

ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา
มกราคม 2563